

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Wereld

Opgave 1 – Globalisering van Inditex

- 1 maximumscore 2**
- Een juiste reden vanuit de politieke dimensie is: 1
In een aantal landen heerst politieke onrust / is de markt onvoldoende opengesteld voor westerse multinationals.
 - Een juiste reden vanuit de sociaal-culturele dimensie is: 1
Een aantal landen heeft een sterke eigen kledingtraditie (waar de kleding van Inditex niet op aansluit).
- 2 maximumscore 2**
- Een juiste demografische ontwikkeling binnen Europa is: 1
De geringe bevolkingsgroei / de vergrijzing (in landen) van Europa.
 - Een juiste economische ontwikkeling buiten Europa is: 1
De opkomst van gebieden / landen met een sterke economische groei / toenemende welvaart.
- 3 maximumscore 2**
- Een juiste redenering is:
- Inditex is een bedrijf dat snel inspelt op nieuwe trends / dat trendsettend wil zijn 1
 - en het centrum van (de wereldstad) New York is bij uitstek de plek waar de nieuwste trends worden neergezet / gepresenteerd 1
- 4 maximumscore 2**
- Uit de redenering moet blijken dat
- de kledingproductie op het schaalniveau van Spanje / Europa gebeurt in een (semi)perifeer gebied 1
 - maar dat de kledingproductie op mondiaal schaalniveau in een centrumland gebeurt 1

Opgave 2 – Groot-Brittannië stopt ontwikkelingshulp aan India

- 5 maximumscore 1**
Ethiopië

Vraag	Antwoord	Scores
6	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Juiste positieve gevolgen zijn: <ul style="list-style-type: none"> – De Indiase migranten sturen geld terug naar India. – Remigranten nemen kennis uit Groot-Brittannië mee terug naar India. 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Juiste negatieve gevolgen zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Relatief veel hoogopgeleide Indiërs verlaten India (braindrain). – De relatief rijke Indiërs verlaten India. 	1
7	maximumscore 1	
	<p>Uit het antwoord moet blijken dat bedrijven uit een perifeer / voormalig koloniaal land, eigenaar zijn geworden van bedrijven uit een centrumland (terwijl dat in de traditionele centrum-periferieverhoudingen juist andersom was).</p>	
8	maximumscore 2	
	<p>Juiste redenen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Het verschil tussen de lonen in Groot-Brittannië en India is minder groot geworden. – De afhandeling van vragen / administratie / serviceverlening is efficiënter / beter wanneer dit in het eigen land gebeurt. – In Groot-Brittannië zijn regio's met een relatief hoge werkloosheid. 	
	per juiste reden	1
9	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • Juiste argumenten vóór het stopzetten van ontwikkelingshulp zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Door handel / investeringen / uitwisselen van kennis zal meer geld naar India stromen dan door ontwikkelingshulp. – India is inmiddels in staat om zelf tot ontwikkeling te komen. – Groot-Brittannië kan door te besparen op ontwikkelingshulp in eigen land achtergebleven regio's (financieel) ondersteunen. 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Juiste argumenten tegen het stopzetten van ontwikkelingshulp zijn: <ul style="list-style-type: none"> – De allerarmsten in India profiteren niet van de economische ontwikkeling (en zijn voor bijvoorbeeld onderwijs / gezondheidszorg afhankelijk van ontwikkelingshulp). – De economische verschillen tussen Groot-Brittannië en India zijn nog steeds groot. – Het grote welvaartsverschil tussen Groot-Brittannië en India is mede een gevolg van de politiek-historische relaties tussen deze twee landen en Groot-Brittannië heeft een verantwoordelijkheid om een voormalige kolonie te helpen. 	2

Opmerking

Aan elk juist tegenargument 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aarde

Opgave 3 – Hawaii en de Azoren

10 maximumscore 2

Uit de beschrijving moet blijken dat

- onder Hawaii een hotspot / mantelpluim ligt 1
- waar de (Pacifische) plaat (al vele miljoenen jaren) overheen beweegt (waardoor een keten van vulkanische eilanden ontstaat) 1

11 maximumscore 3

- een schildvulkaan 1
- Het magma is vloeibaar / heeft een lage viscositeit 1
- basalt 1

12 maximumscore 2

Uit de beschrijving moet blijken dat

- bij de (Midden-Atlantische) rug platen divergeren / uit elkaar bewegen 1
- en magma omhoog komt (wat leidt tot vulkanisme) 1

13 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- de Grote Oceaan, waarin Hawaii ligt, wordt omringd door subductiezones / convergente plaatgrenzen (en de Atlantische Oceaan, waarin de Azoren liggen, niet) (oorzaak) 1
- waardoor aan de randen van de Grote Oceaan zware aardbevingen plaatsvinden waarbij tsunami's kunnen ontstaan (gevolg) 1

Opmerking

Een juiste uitleg die de Atlantische Oceaan als uitgangspunt neemt, dient goed gerekend te worden.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 – Fossielen zoeken bij de Jurassic Coast

- 14 maximumscore 1**
 Uit het antwoord moet blijken dat (in bron 3 te zien is dat) de gesteentelagen zijn geplooid / scheef staan.
- 15 maximumscore 2**
- sedimentgesteenten 1
 - Uit het antwoord moet blijken dat de gesteenten uit de twee andere hoofdgroepen (stollingsgesteenten en metamorfe gesteenten) ontstaan bij hoge druk / temperatuur (en daarin blijven de resten van planten en/of dieren niet bewaard) 1
- 16 maximumscore 2**
 Een juiste beschrijving is:
- De zee erodeert de voet van de klif / Verwering tast het gesteente op de klif aan 1
 - waarbij de klif afbrokkelt en de fossielen uit het gesteente tevoorschijn komen (en tussen de kiezels op het strand terechtkomen) 1
- 17 maximumscore 1**
 de noordkust van Normandië

Ontwikkelingsland – Brazilië

Opgave 5 – Klimaten en landschappen in Brazilië

- 18 maximumscore 2**
- a Brasília
 - b Manaus
 - c Porto Alegre
 - d São Paulo
- indien vier antwoorden juist 2
 indien drie of twee antwoorden juist 1
 indien minder dan twee antwoorden juist 0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 3

caatinga: a, d

cerrado: c, f

selva: b, e

indien zes antwoorden juist

3

indien vijf of vier antwoorden juist

2

indien drie antwoorden juist

1

indien minder dan drie antwoorden juist

0

20 maximumscore 3

	voordeel van het gebruik van biobrandstoffen	nadeel van het gebruik van biobrandstoffen
mens	<i>Het produceren van biobrandstoffen levert Brazilië inkomsten op.</i>	Juiste nadelen zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Inheemse bevolkingsgroepen raken (door het kappen van tropisch regenwoud) hun leefgebied kwijt. – Voedselprijzen gaan omhoog. – Landbouwgrond wordt gebruikt voor de productie van biobrandstoffen in plaats van voor voedselgewassen.
natuur	Een juist voordeel is: Bij het verbranden van biobrandstoffen komt (per saldo) minder CO ₂ vrij (dan bij het verbranden van fossiele brandstoffen).	Juiste nadelen zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Voor het aanplanten van bijvoorbeeld oliepalm- of sojaplantages wordt tropisch regenwoud gekapt. – Plantages hebben een geringe biodiversiteit / soortenrijkdom.

per juist voordeel van het gebruik van biobrandstoffen voor de natuur

1

per juist nadeel van het gebruik van biobrandstoffen voor de mens

1

per juist nadeel van het gebruik van biobrandstoffen voor de natuur

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 6 – Demografie en welvaart in Brazilië

21	maximumscore 2 stelling a: juist stelling b: juist stelling c: onjuist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
22	maximumscore 2 Uit de redenering moet blijken dat	
	<ul style="list-style-type: none"> • door gezinsplanning het geboortecijfer is gedaald / het aantal kinderen per vrouw in Brazilië is gedaald / de gezinnen kleiner zijn geworden 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • zodat de kosten die gepaard gaan met groene druk relatief laag zijn / een gunstige bevolkingsopbouw is ontstaan om tot economische ontwikkeling te komen 	1
23	maximumscore 2 Een juiste redenering is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • In de deelstaat Bahia (in tegenstelling tot de sterk verstedelijkte deelstaat Rio de Janeiro) woont een groter deel van de bevolking op het platteland 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • en het geboortecijfer op het platteland hoger is / de natuurlijke bevolkingsgroei op het platteland groter is dan in stedelijke gebieden 	1
24	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • nationaal schaalniveau: 229B en 230F 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • schaalniveau van de stad: 231D en 231E 	1

Opmerking

Alleen als bij een schaalniveau beide atlaskaarten juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Leefomgeving

Opgave 7 – De Neder-Rijn bij Arnhem

- 25 maximumscore 2**
- Uit het antwoord moet blijken dat in het stroomgebied van de Neder-Rijn verharding / verstening van het landschap heeft plaatsgevonden 1
 - De laatste decennia valt er (vaker) meer neerslag in korte tijd / is het neerslagregiem veranderd / is de neerslagintensiteit toegenomen 1
- 26 maximumscore 2**
- Juiste maatregelen zijn:
- gegraven nevengeul: er is hierdoor meer ruimte voor de rivier / een betere afvoer van het water (waardoor de waterstand verlaagd wordt) 1
 - verlaging van de zomerkade: bij hoogwater zal het water makkelijker de uiterwaard instromen / wordt het water over een groter gebied verdeeld (waardoor de waterstand verlaagd wordt) 1
- 27 maximumscore 2**
- Uit de uitleg moet blijken dat
- door de maatregelen in het gebied Meinerswijk / stroomopwaarts in het stroomgebied meer water wordt vastgehouden / meer ruimte voor de rivier is gecreëerd / het waterbergend vermogen is vergroot (oorzaak) 1
 - waardoor verder stroomafwaarts (langs de Neder-Rijn) het regiem gelijkmatiger / de waterstand lager / het debiet lager zal zijn (en het overstromingsrisico dus ook daar lager is (gevolg) 1
- 28 maximumscore 2**
- Een juiste redenering is:
- Het gebied Meinerswijk ligt vlak bij de binnenstad van / centraal in Arnhem 1
 - zodat voor bewoners / bezoekers van Arnhem de functies natuur en recreatie op relatief korte afstand worden gecombineerd met de functies die de binnenstad / het centrum te bieden heeft 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 8 – Aandachtswijken in Utrecht

- 29 maximumscore 1**
Ondiep - Kanaleneiland-Noord - Overvecht-Zuid
- 30 maximumscore 2**
- Juiste woningkenmerken zijn: 1
 - kleine woningen
 - gehorig / slecht geïsoleerd
 - geen tuin / weinig groen
 - stapelbouw / hoogbouw
 - overwegend huurwoningen
- Opmerking*
Alleen wanneer twee juiste woningkenmerken zijn genoemd, 1 scorepunt toekennen.
- De nieuwe bewoners hadden veelal een lager inkomen / waren veelal arbeidsmigranten / gastarbeiders 1
- 31 maximumscore 3**
- Ondiep 1
 - Juiste kenmerken zijn: 2
 - Ondiep ligt het dichtst bij de binnenstad van Utrecht.
 - In Ondiep staan karakteristieke (rijtjes)huizen die interessant kunnen zijn voor nieuwe hoogopgeleide / welvarende bewoners.
- per juist kenmerk 1
- 32 maximumscore 2**
- Juiste aanpassingen in de woningvoorraad zijn: 1
 - meer divers maken van de woningvoorraad
 - aanpassen van de bestaande woningen aan de huidige wooneisen
 - slopen van een deel van de oude woningen en deze vervangen door nieuwbouw- / koopwoningen
 - Juiste aanpassingen in de openbare ruimte zijn: 1
 - overzichtelijker maken van de openbare ruimte
 - toegankelijker maken van de openbare ruimte
 - veiliger maken van de openbare ruimte

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 31 mei. Meteen aansluitend op deze datum start Cito met de analyse van de examens.

Ook na 31 mei kunt u nog tot en met 11 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

Opgave 1

bron 1 vrij naar: www.inditex.com en www.fashionunited.nl en www.z24.nl
bron logo: <http://losgrillos.com>

bron 2 www.inditex.com

Opgave 2

bron 1 <https://www.gov.uk>

bron 2 vrij naar: www.theguardian.com en www.telegraph.co.uk en www.thehindu.com

Opgave 3

bron 1 <https://upload.wikimedia.org>

Opgave 4

bron 1 vrij naar: <http://news.bbc.co.uk> en vrij naar: <http://www.wikiwand.com>

bron 2 <http://www.southampton.ac.uk>

bron 3 <http://1.bp.blogspot.com>

Opgave 5

bron 1 <http://www.klimadiagramme.de> en www.climate-data.org

Opgave 6

bronnen 1 en 2 <https://www.census.gov/population/international/data>

Opgave 7

bron 1 <http://www.stadsblokkenmeinerswijk.nl> en <https://issuu.com/ruimtevoorderivier/docs>

Opgave 8

bron 1 www.viaMichelin.nl

bron 2 <http://static.panoramio.com>

<https://nrcreaderv2.s3.amazonaws.com>

<http://media.woningnet.nl>